

Handläggare
Lagerkvist Monika

Datum
2012-02-07

Diarienummer
KSN-2011-0526

Kommunstyrelsen

Motion av Jeanette Escanilla (V) om att förbättra bemötandet av äldre Hbt-personer genom att minst ett äldreboende i Uppsala kommun HBT-certifieras

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Ärendet

I en motion av Jeanette Escanilla (V), väckt den 27 september 2011, föreslås att minst ett äldreboende i Uppsala kommun HBT-certifieras. I motionen anförts att kommunen bör gå ut med informationen och verksamheterna får därefter anmäla sitt intresse. Arbetet föreslås därefter utvärderas och vid avsett resultat läggs en plan upp för ytterligare certifieringar. Bakgrunden är behovet av en äldreomsorg fri från fördomar och diskriminerande attityder och förhållningssätt på grund av bland annat könsöverskridande identitet och sexuell läggning (**bilaga 1**).

Remissbehandling

Motionen har remitterats till äldrenämnden samt styrelsen för vård och bildning.

Äldrenämnden ser det som mycket angeläget att alla behandlas utifrån vars och ens förutsättningar och att gruppen äldre HBT-personer synliggörs och kan känna tillhörighet och gemenskap med andra. En satsning i form av ökad HBT-kunskap inom verksamheterna ser nämnden som angeläget och har därför för avsikt att i kommande förfrågningsunderlag föra in denna fråga i kvalitetskraven (**bilaga 2**).(S), (MP) och (V) avger **reservation**.

Styrelsen för vård och bildning avstyrker ett särskilt fullmäktigebeslut angående HBT-certifiering av äldreomsorg. Styrelsen för vård och bildning arbetar utifrån uppdrag som ges av uppdragsnämnderna samt utifrån brukarnas önskemål.. Om uppdrag ges eller om brukarna

anser att det innebär ett mervärde för verksamheten att bli HBT-certifierad så ställer sig styrelsen positiv till det. Styrelsen har den 9 juni 2011 beslutat att Vård & bildnings arbete ska utgå från samtliga sju diskrimineringsgrunder, vilket innebär att det målinriktade strategiska arbetet också avser sexuell läggning och könsöverskridande identitet eller uttryck. Delar av verksamheten har uttryckt intresse för HBT-certifiering men certifiering är också förenat med en kostnad för verksamheten (**bilaga 3**). (S), (V) och (MP) avger **reservation**.

Föredragning

Motionen avser ett förslag om en HBT-certifiering av minst ett äldreboende som ett led i att satsa på ökad HBT-kunskap hos alla anställda inom äldreomsorgen och synliggöra äldre HBT-personer. Syftet är att skapa en god arbetsmiljö där man kan vara öppen med sin sexualitet, om man vill, och där medarbetarna har kunskap att bemöta vårdtagare på ett respektfullt sätt utifrån ett HBT-perspektiv. Efter certifieringen är förslaget att den utvärderas.

Enligt diskrimineringslagen är tre av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsidentitet eller könsöverskridande uttryck och sexuell läggning. Det är en mänsklig rättighet att inte bli diskriminerad. I Uppsala kommuns hållbarhetspolicy är en av utgångspunkterna de mänskliga rättigheterna som betonar allas lika värde, delaktighet och inflytande. Uppsala kommun ska enligt policyn kännetecknas av att verka för mänskliga rättigheter i all sin verksamhet och det innebär att samtliga diskrimineringsgrunder skall beaktas. HBT-personers situation är således ett exempel på en sådan fråga.

Formen för att särskilt följa upp kommunens arbete med de mänskliga rättigheterna finns i och med hållbarhetsbokslutet.

Det är viktigt att mänskliga rättigheter synliggörs och att kunskapen därom ökar. Utifrån detta perspektiv bör även gruppen äldre HBT-personer synliggöras och kunskapen därom höjas.

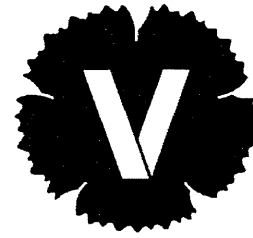
Äldrenämnden ser en satsning i form av ökad HBT-kunskap inom verksamheterna som angelägen och har därför för avsikt att i kommande förfrågningsunderlag föra in denna fråga i kvalitetskraven. Med denna åtgärd får HBT-frågorna sägas ha möjlighet till stor spridning och kommer därmed många brukare till del. Utförare/producenter är fria att själva välja att HBT-certifiera sin verksamhet eller att välja annan åtgärd för att uppfylla de krav uppdragen kräver. Styrelsen för Vård & bildning ger exempel på verksamheter som redan utbildar sin personal i HBT-frågor och vissa verksamhetsområden har där visat intresse för certifiering. Det senare torde vara ett uttryck för att utföraren/producenten kan och vill utföra sitt uppdrag utifrån sina egna beslut och förutsättningar. Med hänvisning till föredragningen och äldrenämndens avsikt att ta in denna fråga i kvalitetskraven föreslås avslag på motionen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Kenneth Holmstedt
Stadsdirektör

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink. 2011 -09- 27	
Diarienumr.	USN-2011-0526
	00 Arkbil. 1

Vänsterpartiet

Förbättra bemötandet av äldre Hbt- personer genom att — minst ett äldreboende i Uppsala kommun HBT-certifieras

Äldreomsorgen ska vara fri från fördomar och diskriminerande attityder och förhållningssätt på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Att behandla alla lika kan i praktiken innebära ett stort osynliggörande av alla som exempelvis inte är heterosexuella, medelålders, med full funktionsförmåga, födda i Sverige och passar in i den traditionella kvinno-/mansrollen. Målet ska vara att bemöta alla utifrån var och ens förutsättningar.

Behovet av att förbättra bemötandet av hbt-personer blev väldigt tydligt efter Socialstyrelsens kartläggning "Sexuell läggning och bemötande i Socialtjänsten" (2004). Kartläggningen visar att det största problemet är att homo- och bisexuella personer är osynliga och att socialtjänsten i de flesta kontakter utgår från att alla lever ett heterosexuellt liv.

Forskning visar att den gruppen upplevt en större utsatthet och ett större utanförskap än yngre hbt-personer. De har vuxit upp i ett ännu mer homofobt samhälle än det vi har i dag. En rapport från Folkhälsoinstitutet (*homosexuella, bisexuellas och transpersoners hälsosituation rapport nr A 2005:19*) visar att hbt- personer har betydligt sämre psykisk hälsa än den övriga befolkningen. Studier visar att bemötandet av hbt-personer har stora brister inom både vård och omsorg.

Äldre hbt-personers behov inom hemtjänsten, på äldreboenden och kring anhörigstöd ska därför tillgodoseas. Grunden är förstås att aktivt lyssna på de äldre men det kräver också satsningar på ökad hbt-kunskap hos alla anställda inom äldreomsorgen.

Vänsterpartiets föreslår därför att Uppsala kommun börjar med att certifiera minst ett äldreboende. Information bör gå ut från kommunen och verksamheterna får anmäla sitt intresse. Arbetet ska utvärderas och om man är nöjd med resultatet läggs en plan upp för ytterligare certifieringar.

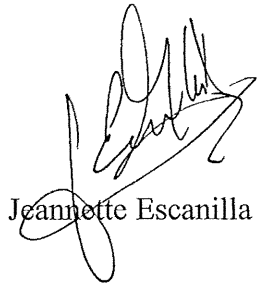
Utbildning och HBT-certifiering erbjuds av RFSL (Riksförbundet För Homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheter) sedan 2008. Syftet är att skapa en god arbetsmiljö där man kan vara öppen med sin sexualitet, om man vill, och där de anställda har kunskap att bemöta vårdtagare på ett respektfullt sätt utifrån ett HBT-perspektiv.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Vänsterpartiet/vi att fullmäktige beslutar

Motion till Uppsala kommunfullmäktige

att HBT-certifiera minst ett äldreboende i Uppsala kommun

att certifieringen utvärderas när den är genomförd

Jeannette Escanilla (V)

Mora S2 Walden

Uppsala 26 september 2011

Handläggare
Kjell Holm

Datum
2011-12-15

Diarienummer
ALN-2011-0224-30

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE
Ink. 2012 -01- 04
Diarienummer KSN-2011-0526
00 Arkiv 7

Kommunstyrelsen

Yttrande angående motion av Jeanette Escanilla (v) om att förbättra bemötandet av äldre HBT-personer genom att minst ett äldreboende i Uppsala kommun HBT-certifieras (d nr KSN-2011-0526)

Äldrenämnden har tagit del av rubricerad motion och har följande synpunkter att anföra. Nämnden ser det som mycket angeläget att alla personer som har beröring med nämndens verksamheter behandlas utifrån vars och ens förutsättningar och att gruppen äldre HBT-personer synliggörs och kan känna tillhörighet och gemenskap med andra. Ett första steg måste vara att erkänna människans okränkbara rätt till den egna personen, som sexuell och könslig varelse utifrån sin egen definition. En framtidsvision kan vara att sexuell läggning ska ha så liten betydelse för hur människor blir bemötta att man inte behöver identifiera sig som hetero-, bi- eller homosexuell.

Nämnden ser en satsning i form av ökad HBT-kunskap inom verksamheterna som angelägen och har därför för avsikt att i kommande förfrågningsunderlag föra in denna fråga i kvalitetskraven.

Ebba Busch
Ordförande

Annie Arkebäck-Morén
sekreterare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2011-12-15

§ 188

Yttrande angående motion av Jeanette Escanilla (V) om att förbättra bemötandet av äldre Hbt-personer genom att - minst ett äldreboende i Uppsala kommun HBT-certifieras
ALN-2011-0224.30

Beslut

Äldrenämnden beslutar

att avge yttrande till kommunstyrelsen i enlighet med upprättat förslag.

Reservationer

Caroline Andersson (S), Eva Adler (MP) och Jeannette Escanilla (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande enligt **bilaga 10**.

Ärendet

Förslag till skrivelse föreligger 2011-12-15 från kontoret för hälsa, vård och omsorg.

Kommunstyrelsen hemställer om nämndens yttrande i rubricerat ärende. I motionen pekas på behovet av en äldreomsorg fri från fördomar och diskriminerande attityder och förhållningssätt på grund av bl a könsöverskridande identitet och sexuell läggning. Motionären föreslår att minst ett äldreboende i Uppsala kommun HBT-certifieras.

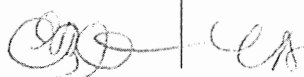
Yrkande

Caroline Andersson (S), Eva Adler (MP) och Jeannette Escanilla (V) yrkar avslag på föreliggande yttrande till förmån för eget förslag till yttrande enligt **bilaga 10**.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på liggande förslag till yttrande och på yrkandet från (S), (MP) och (V) och finner bifall för liggande förslag till yttrande.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

(Litagalo, § 189, äldrenämndens 2011-12-15)

Förslag till beslut
Uppsala 2011-12-15

Äldrenämnden ALN-2011-0224.30

Yttrande till kommunstyrelsen avseende motion om att förbättra bemötandet av äldre HBT- personer genom att minst ett äldreboende i Uppsala kommun HBT- certifieras

Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet föreslår äldrenämnden besluta

att avge yttrande till kommunstyrelsen enligt följande förslag

Yttrande

Äldrenämnden har ett äldre politiskt ansvar för alla Uppsalabor 65 år och äldre. Äldreomsorgen ska självklart välkomna alla äldre. För att man ska kunna göra det måste man inse att äldre inte är en homogen grupp.

Inom vård och omsorg gäller heteronormen och HBT-personer osynliggörs. Därför är det angeläget att äldreomsorgen är öppen för alla och att äldre hbt- personer synliggörs och kan känna tillhörighet och gemenskap med andra. I motionen pekas på behovet av en äldreomsorg fri från fördomar och diskriminerande attityder och förhållningssätt på grund av bl. a könsöverskridande identitet och sexuell läggning.

Forskning visar att hbt- personer har betydligt sämre psykisk hälsa än den övriga befolkningen och studier visar på att bemötandet av hbt- personer har stora brister inom vård och omsorgen.

Därför ska äldre hbt- personers behov inom hemtjänsten, på äldreboenden och kring anhörigstöd tillgodoses.

Personalen inom äldreomsorgen ska ha tillräckligt kompetens och kunskap och bemöta äldre hbt- personer med respekt.

Syftet är också att skapa en god arbetsmiljö där man kan om man vill vara öppen med sin sexualitet och där anställda har kunskap att bemöta vårdtagare på ett respektfullt sätt utifrån ett HBT- perspektiv.

Nämnden föreslår därför

- att Uppsala kommun börjar med att certifiera minst ett äldreboende i kommunen.
- att informationen bör gå ut till verksamheterna att anmäla intresse till certifiering
- att arbetet utvärderas
- att en plan läggs i nämnden för ytterligare certifieringar

Mot ovanstående bakgrund ställer sig äldrenämnden positiv till motionen och förordar således att kommunstyrelsen bifaller densamma.

För Vänsterpartiet i Äldrenämnden
Jeannette Escanilla (V)

För Socialdemokraterna i Äldrenämnden
Caroline Andersson (S)

För Miljöpartiet I Äldrenämnden
Eva Adler (MP)

2011-12-01

SVB-2011-1461

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2011 -12- 27
Diarienum	KSN-2011-0526
	00 Aktebil 6

Kommunstyrelsen

Remissvar angående motion av Jeanette Escanilla(V) om att förbättra bemötandet av äldre hbt-personer genom att minst ett äldreboende i Uppsala kommun hbt-certifieras KSN -2011-0526

Sammanfattning

Styrelsen för Vård och bildning avstyrker ett särskilt fullmäktigebeslut angående hbt-certifiering av äldreomsorgen.

Styrelsen för vård och bildning arbetar utifrån uppdrag som ges av uppdragsnämnderna samt utifrån brukarnas önskemål. Om uppdrag ges eller om brukarna anser att det innebär ett mervärde för verksamheten att bli hbt-certifierad så ställer sig styrelsen positiv till det.

Inom Vård & bildning respekteras alla människors höga och lika värde

Inom Vård & bildning pågår ett strategiskt och långsiktigt arbete som utgår från diskrimineringslagens kapitel 3 om aktiva åtgärder.

Lagens krav avseende arbetslivet är att arbetsgivaren ska arbeta målinriktat utifrån de tre diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Styrelsen har 9 juni 2011 beslutat att Vård & bildnings arbete ska utgå från samtliga 7 diskrimineringsgrunder, vilket innebär att det målinriktade strategiska arbetet också avser sexuell läggning och könsöverskridande identitet eller uttryck.

Diskrimineringslagens krav avseende utbildning är att samtliga förskolor, skolor, fritidshem, fritidsklubbar och vuxenundervisningen ska ha en egen likabehandlingsplan, som utgår från fem diskrimineringsgrunder (kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning).

Vård & bildning beslutade hösten 2010 att utbildningsanordnarna även ska arbeta med diskrimineringsgrunderna ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck i sitt främjande arbete. Ett stödmaterial med mallar finns framtaget och används.

Alla verksamheter kan få stöd i sitt arbete av Vård & bildnings stab. Samordnaren för jämställdhet & mångfald är ofta på olika arbetsplatser och genomför seminarier utifrån diskrimineringslagen. I dessa seminarier tas alltid hbt-frågorna upp. Dessutom har Vård & bildnings medarbetare erbjudits flera föreläsningar och seminarier som berör hbt-frågor.

Hbt-frågorna ingår i Vård & bildnings likabehandlingsarbete inom förskolan, skolan, vuxenundervisningen och fritidsklubbarna. Likaså i våra aktiva åtgärder för bättre arbetsförhållande för medarbetare.

Samtliga chefer och medarbetare på fritidsgårdar och fritidsklubbar har utbildats i hbt-frågor under hösten 2011.

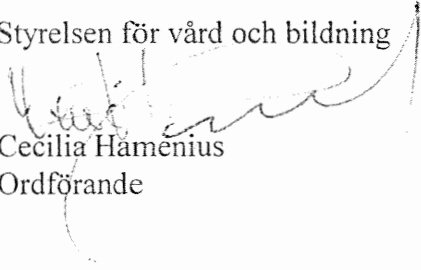
Hbt-certifiering inom Vård & bildning

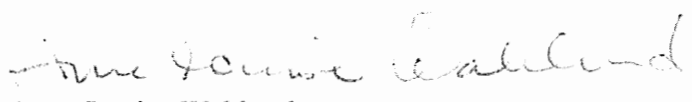
Inom fritidsverksamheten pågår ett arbete med att utbilda all personal i hbt-frågor och intressen finns för hbt-certifiering. Däremot är inga beslut fattade.

Även affärsområde Kultur har uttryckt intresse för hbt-certifiering.

Hbt- certifiering av en verksamhet är förenat med kostnad för verksamheten.

Styrelsen för vård och bildning

Cecilia Hamenius
Ordförande

Anne-Louise Wahlund
Sekreterare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2011-12-15

Plats och tid:

Vård & bildning, Fyrisborgsgatan 1, kl. 14.15-16.55

*Beslutande:*Cecilia Hamenius (FP)
Christopher Lagerqvist (M)Agneta Boström (S)
Simone Falk (M)
Berthold Lindersten (FP)Marcus Persson (C)
Maria Patel (S)
Terence Hongso (MP)
Owe Rubenman (S)Ordförande
1:e vice ordförande fr.o.m.
§ 1452:e vice ordförande
ledamot fr.o.m. § 145

ledamot

ledamot fr. o. m § 146

ledamot

ledamot

ledamot

Tjänstgörande ersättare:

Josefine Andersson (M)

Anders Liljegren (M)

Marcus Norlin (MP)

§§ 142-145

§§ 142-144

§§ 142-144

*Övriga deltagare:*Ulla Holmgren, produktionsdirektör
Per-Arne Backman, vice produktionsdirektör
Johan Färnstrand, vice produktionsdirektör
Laila Olsson, chefsekonom
Pelle Bultmark, HR-chef
Maria Mattsson, kvalitetscontroller
Katrín Holmgren, IT-chef
Lars Romanus, affärsområdeschef
Inger Jonsson, affärsområdeschef
Johan Steinbrecher, affärsområdeschef
Barbro Rinander, ekonomichef
Britt Löfgren, samordnare
Anne-Louise Wahlund, sekreterare*Ersättare:*

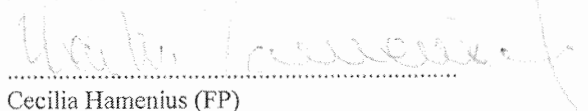
Huseyin Alpergin (V)

Utses att justera:

Agneta Boström (S)

Justeringens plats och tid:

Vård & bildning onsdagen den 21 december 2011 klockan 17.00

Sekreterare:

 Paragrafer 142-155
 Anne-Louise Wahlund
Ordförande:

 Cecilia Hamenius (FP)
Justerande:

 Agneta Boström (S)
ANSLAG/BEVIS*Organ:*Justeringen har tillkännagivits genom anslag
Styrelsen för vård och bildning*Sammanträdesdatum:*

2011-12-15

Datum för anslags uppsättande:

2011-12-22

Datum för anslags nedtagande: 2012-01-13*Sista dag för överklagande:*

2012-01-12

Förvaringsplats för protokollet:

Vård & bildning, Fyrisborgsgatan 1

Underskrift:

 Anne-Louise Wahlund

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2011-12-15

§ 150 (forts.)

Att på ett enkelt sätt kunna premiera det önskade beteendet är lovvärt, men förslaget behöver utredas på flera punkter: Hur kan de föreslagna åtgärderna administreras i befintliga system? Vilka kostnader kan det medföra för arbetsgivaren? Vilka miljö- och hälsovinster kan förväntas?

Beslutsunderlag

I ärendet föreligger förvaltningens förslag till beslut 2011-12-05.

...

§ 151

Remissvar angående motion av Jeanette Escanilla(V) om att förbättra bemötandet av äldre hbt-personer genom att minst ett äldreboende i Uppsala kommun hbt-certifieras, (KSN -2011-0526), SVB-2011-2011-1461

Beslut

att till kommunstyrelsen avge yttrande i enlighet med ordförandens förslag.

Ärendet

I ärendet föreligger två förslag, förvaltningens förslag samt ordförandens förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att styrelsen bifaller ordförandens förslag. (S), (V) och (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för förvaltningens förslag.

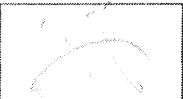

Styrelsen för Vård och bildning avstyrker ett särskilt fullmäktigebeslut angående hbt-certifiering av äldreomsorgen.

Styrelsen för vård och bildning arbetar utifrån uppdrag som ges av uppdragsnämnderna samt utifrån brukarnas önskemål. Om uppdrag ges eller om brukarna anser att det innebär ett mervärde för verksamheten att bli hbt-certifierad så ställer sig styrelsen positiv till det.

Beslutsunderlag

I ärendet föreligger förvaltningens förslag till beslut 2011-12-01 samt ordförandens förslag till beslut 2011-12-15.

...

			Utdragsbestyrkande